

درس اول فلسفه، پایه ی یازدهم انسانی

ایمان بالدی

شهرستان شادگان
دبیرستانهای عترت و فرزندگان

سؤال کلید تفکر است

و تفکر کلیدیست از کلیدهای دانایی. پس سؤال کن
تا بدانی و به خوبی بپرس تا به خوبی پاسخ بگیری.

استاد ایلیا «میم»

درس اول: چیستی فلسفه

هدف کلی درس:

- تشخیص جایگاه دانش فلسفه در میان دانش آموزان و تمایز آن از سایر علوم

اهداف جزئی:

- توانایی تشخیص سوالهای فلسفی از غیر فلسفی
- اهمیت دادن به این قبیل سوالها و توجه به جایگاه آنها در تفکر
- بیان فرایند و چگونگی شکل گیری تفکر فلسفی
- توانایی تفکیک میان تفکر فلسفی و دانش فلسفه
- توانایی توضیح تفاوت‌های دانش فلسفه با سایر علوم
- ارزیابی از خود و میزان اهمیتی که به مسائل فلسفی می دهد.

انسان و تفکر

تفکر واسطه ی رسیدن انسان از **مجهولات به معلومات** است و بدون آن از انسان، کاری ساخته نیست.

مرادل تفكر در انسان

روبه رو شدن با مسئله

طرح سوال

تفكر در اندوخته ها

رسیدن به پاسخ

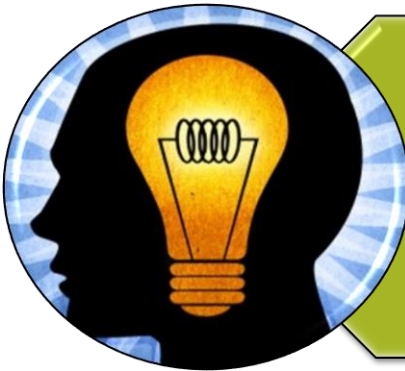
مراتب (انواع) تفکر

تفکر غیر فلسفی

روبه رو شدن با سوالهای روزمره و پاسخ به آنها

(فطرت اول در بیان ملاصدرا)

تفکر فلسفی

عبور از مرحله ی اول تفکر و پرداختن به سوالهای

اساسی (فطرت ثانی در بیان ملاصدرا)

مرادل تفکر فلسفی در انسان

روبه رو شدن با مجهول و مسئله های فلسفی

طرح پرسش های فلسفی

رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته ها و انتخاب معلومات مناسب با سوال

رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق معرفت

ملاصدرا افراد را به دو دسته تقسیم می کند:

افراد سائر (رونده)

کسانی که به شنیده ها بسنده نکرده و از ظواهر و محسوسات فراتر می روند و از معقولات بهره می برند. (تفکر فلسفی)

افراد واقف (ایستاده)

کسانی که به دانش ظاهری د خوش کرده و تنها از شنیده ها بهره می برند و کارشان از تقلید فراتر نمی رود (تفکر غیر فلسفی)

فلسفه چیست

دانش فلسفه:

فلسفه، تلاش برای ارائه ی پاسخ های قانونمند،
به سوالات اساسی و بنیادی است و از همان
آغازین روزهای حیات فکری انسان، تلاش برای
دستیابی به پاسخ صحیح آنها وجود داشته است.

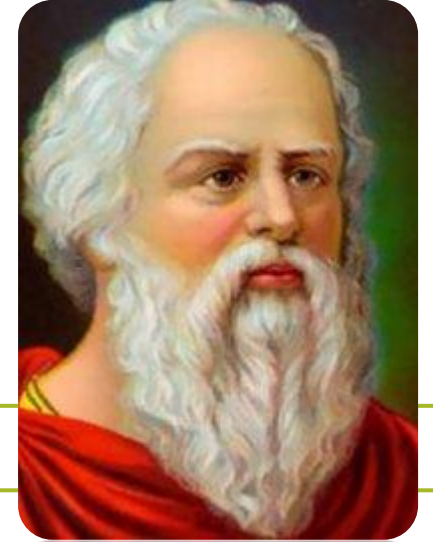
واژه ی فلسفه

لفظ فلسفه معرب کلمه ی فیلسوفیا (دوستداری دانایی) است و در زمان سقراط، همه ی دانشها را شامل می شد.

دانشمندان زمان سقراط و قبل از آن خود را سوفیست یعنی دانشمند می خواندند.

این گروه پیروزی بر رقیب را مهمترین هدف می دانستند و برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نبودند. لفظ سوفیست، بعدها معنای مغالطه کار به خود گرفت

سقراط بدلیل تواضع و فروتنی و شاید بخاطر همدردیف نشدن با سوفیست ها، به جای سوفیست خود را **فیلسوفوس** (دوستدار دانش) نامید.

با گذشت زمان هریک از شاخه های دانش نام ویژه ایی به خود گرفت و لفظ **فلسفه** فقط برای همین دانش خاص بکار رفت.

فلسفه به معنای
دوستداری دانایی

فلسفه به معنای دانش
مطلق

فلسفه به معنای دانش
خاص

دو وجه تمایز هر دانشی از دانش دیگر

روش مورد استفاده

موضوع مورد بحث در آن دانش

ویژگی های دانش فلسفه

استفاده از روش عقلی و قیاسی (مشابهت با علم ریاضی)

بررسی بنیادی ترین مسئله ها و موضوعات

موضوع فلسفه

- موضوع فلسفه درباره ی **بنیادی ترین و نهادی ترین** موضوعات جهان و انسان است و فیلسوف به جستجو در مسائلی می پردازد که پایه و اساس سایر علوم است.

روش فلسفه

- روش حل مسئله در هر علم با توجه به ماهیت آن علم، از روش دیگر علوم متفاوت است. ماهیت مسائل فلسفی به گونه ایی نیست که از طریق حواس یا آزمایش یا جستجو در طبیعت درک شوند. چرا که این مسائل **عقلی** هستند و بررسی آنها نیازمند بهره گیری از **عملیات فکری** است. بنابراین برخلاف علوم تجربی هنگام مواجهه با سوالات فلسفی باید تنها از عملیات فکری بهره ببریم یا به بیان دیگر، با **تفکر و تعقل و تجزیه و تحلیل** دانسته ها به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک شویم.

سوالات کنکوری

۱) انسان از چه زمانی وارد تفکر فلسفی می شود؟ از زمانی که...

- الف) زندگی عادی و روزانه را فراموش کند
ب) به نحوه رفتار و گفتار خود اهمیت می دهد
ج) به پاسخی قانع کننده می رسد
د) به صورت جدی به پرسش های فلسفی می پردازد

۲) فلسفه به همه ی موارد زیر به جز... می پردازد.

- الف) چستی انسان
ب) چرایی امور
ج) اجرای سیاست
د) حقیقت جهان

۳) اصلی ترین تفاوت فلسفه با سایر دانشها چیست؟

- الف) فلسفه در موضوعات خاص بدنبال پرسش های عمده است
ب) فلسفه با عملیات فکری به حل مسائل می پردازد
ج) فلسفه به بنیادی ترین موضوعات می پردازد
د) فلسفه از پژوهشهای تجربی، تاریخی، نقلی و ... بهره نمی برد

۴) هنگام مواجهه با پرسش های فلسفی چه می کنیم؟

- الف) بررسی اندیشه های دیگران
ب) رفتن به دامان طبیعت
ج) بررسی آمارهای موجود
د) تأمل در اندیشه های خود

THANK YOU

